

Nulmeting Academie voor Zorg & Welzijn Rivierenland

Deel II Nulmeting arbeidsmarkt Zorg & Welzijn Rivierenland

**Meting 2010
eerste projectjaar**

KBA
Annet Jager
Erik Keppels

December, 2010

Inhoudsopgave

Belangrijkste resultaten	1
1 Onderzoekskader arbeidsmarktontwikkelingen Zorg & Welzijn Rivierenland	5
1.1 Onderzoeksaanpak	5
1.2 Zicht op arbeidsmarktontwikkelingen in de regio	6
1.3 Zicht op vacatureontwikkelingen bij de zorg instellingen	8
2 Arbeidsmarktontwikkelingen in de regio Rivierenland	9
2.1 Werkgelegenheidsontwikkeling	9
2.2 Vacatures	10
2.3 Beroepsbevolking	13
2.4 Werkloosheid	15
2.5 Discrepanties op de arbeidsmarkt	17
2.6 Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	18
3 Vacatureontwikkelingen zorginstellingen	21
Bijlage Deel II	23

Belangrijkste resultaten

Onderzoeksaanpak

In 2010 is het project “Een Leven Lang Leren in de Academie voor Zorg & Welzijn Rivierenland” gestart. Het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) is door ROC Rivor gevraagd ondersteuning te leveren bij het monitoren en evalueren van de innovatie. In het project is voorzien in een nulmeting (2010). Voorts is voorzien in periodieke vervolgmetingen en een eindevaluatie bij afronding van het project (2012).

Het monitoren van de innovatie is gericht op de volgende drie modulen:

1. Ontwikkelingen in de in-, door-, en uitstroom van deelnemers.
2. Arbeidsmarkt zorg en welzijn Rivierenland.
3. Leren in eergemeenschappen, binnen de Academie voor Zorg & Welzijn Rivierenland.

Deze voorliggende rapportage geeft een beschrijving van de tweede module en maakt onderdeel uit van de rapportage “Nulmeting Academie voor Zorg & Welzijn Rivierenland”.

Zicht op regionale arbeidsmarktontwikkelingen

Om zicht te krijgen op de ontwikkelingen in Rivierenland wordt ingezet op de volgende twee lijnen.

1. Zicht op de regionale arbeidsmarktontwikkelingen door middel van analyse van beschikbare bronnen.
2. Zicht op vacatureontwikkelingen bij de aan de Academie deelnemende zorginstellingen door de ontwikkeling van een instrument voor de instellingen.

Door beide lijnen bij elkaar te brengen, ontstaat een completer beeld van de arbeidsmarktontwikkelingen binnen Zorg en Welzijn in de regio Rivierenland.

Ad 1. Er heeft een verkenning van beschikbare bronnen over de arbeidsmarkt in de regio Rivierenland plaatsgevonden. Daarna heeft een secundaire analyse van de beschikbare arbeidsmarktgegevens plaatsgevonden. In deze rapportage wordt daarvan verslag gedaan. In de rapportage over de nulmeting is voornamelijk gebruik gemaakt van de bronnen van het UWV Werkbedrijf.

Het UWV Werkbedrijf heeft een aantal interessante bronnen waarbij sinds kort ook gegevens voor alleen de regio Rivierenland beschikbaar zijn. Gezien de regelmatige verschijning en update van de informatie en de redelijk makkelijke toegankelijkheid ervan zijn de bronnen interessant voor gebruik bij vervolgmetingen.

Ad 2. Om meer zicht te krijgen op de regionale problematiek wat betreft vacatures en ontwikkelingen bij de aan de Academie deelnemende instellingen is gestart met de ontwikkeling van een instrument dat door de werkgroep arbeidsmarkt doorontwikkeld wordt en waarmee relevante gegevens op instellingniveau verzameld zullen worden.

Bij het schrijven van deze rapportage waren nog geen gegevens verzameld over de vacatures en ontwikkelingen op instellingsniveau. Jonne van Diggele zal rapporteren over de eerste verzamelde gegevens. Deze rapportage zal dan onderdeel zijn van de gehele nulmeting Academie voor Zorg & Welzijn Rivierenland.

Arbeidsmarktontwikkelingen in de regio Rivierenland

Werkgelegenheidsontwikkeling

- De sectoren zorg en welzijn kennen in 2010 een beperkte groei. Voor de regio Rivierenland wordt de komende jaren een forse stijging van de werkgelegenheid in de sectoren zorg en welzijn verwacht. In 2013 zijn er naar verwachting 14.410 personen in deze sectoren werkzaam, een toename van 15,7 procent t.o.v. 2008.
- De gebruikte bronnen melden niet voor welke beroepsgroepen de werkgelegenheidsontwikkeling in Rivierenland met name zal worden verwacht. Landelijk wordt ook verwacht dat de werkgelegenheid zal blijven groeien. Met name voor verpleegkundigen niveau 4 en 5, verzorgenden niveau 3 en sociaalagogen niveau 4 worden landelijk op termijn tekorten verwacht.
- Gezien de verwachte stijging is het noodzakelijk nieuwe doelgroepen aan te boren en strategische personeelsplanning te voeren. Dat geldt landelijk, maar zeker ook voor Rivierenland gezien de forse verwachte groei.

Beroepsbevolking

- Zowel in Rivierenland als landelijk wordt vanaf 2010 de daling van de beroepsbevolking ingezet.
- In 2040 is de potentiële beroepsbevolking in Rivierenland ruim 16% kleiner dan in 2010. Het potentiële aanbod voor de beschikbare banen en vacatures wordt dus kleiner.
- De huidige bruto participatiegraad in Rivierenland bedraagt 70% (vergelijkbaar met landelijk niveau). Hoewel in Rivierenland de vergrijzing iets later begint dan in veel andere arbeidsmarktregio's, is de huidige arbeidsparticipatie te laag om vergrijzing te compenseren. De babyboomgeneratie gaat met pensioen en verlaat de arbeidsmarkt. Er is onvoldoende aanwas van jongeren om die uitstroom te compenseren.
- Vergroting van het feitelijke aanbod, de beroepsbevolking, zou gevonden moeten worden in de verhoging van de arbeidsparticipatie bij ouderen, vrouwen en lager opgeleiden. Ook moet rekening worden gehouden met de uitgaande pendel (mensen die buiten de regio werken) die groter is dan de inkomende pendel.

Vacatures

- Eind mei 2010 waren er in het UWV district Rivierenland 115 openstaande vacatures binnen de sector Gezondheids- en welzijnszorg.
- 54 daarvan voor de verzorgende en dienstverlenende beroepen op middelbaar niveau, 32 voor de middelbare algemeen verzorgende beroepen. Er bestaan op dat moment 12 openstaande vacatures voor verzorgende individuele gezondheidszorg. De overige vacatures zijn verdeeld over de beroepen zoals genoemd in Tabel 1. Het precieze aantal vacatures per beroep is in de beschikbare informatie van het UWV niet te onderscheiden daar het aantallen onder de 10 betreft.
- Over geheel 2010 wordt een uitbreidingsvraag verwacht in de sectoren zorg en welzijn.

Tabel 1 – Aantal openstaande vacatures en niet-werkende werkzoekenden naar beroep regio Rivierenland mei 2010¹

Beroepsklasse	Beroep	vacatures	NWW
Lagere (para)medische beroepen	verpleeghulp, leerling- ziekenverzorgende / zorghulp	*	17
Lagere algemeen verzorgende beroepen	alpha-hulp; gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistente (lager)	*	58
	leerling-verpleegkundige z, kinderverzorgende particulieren; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (lager)	*	27
Middelbare algemene (para)medische beroepen	Doktersassistent	0	11
	operatie-assistent	*	*
	ambulanceverpleegkundige; verpleegkundige (psychiatrisch) ziekenhuis (middelbaar)	*	*
	Kraamverzorgende	?	0
Middelbare algemeen verzorgende beroepen	gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistent (middelbaar)	16	22
	crècheleidster; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (middelbaar)	16	61

Werkloosheid

- Rivierenland kende in 2009 een relatief grote stijging van de werkloosheid, afgemeten aan het aantal bij het UWV Werkbedrijf ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (nww). De stijging van de werkloosheid is vooral onder jongeren hoog. Het aandeel mbo-opgeleiden onder de werklozen is het hoogst.
- In mei 2010 was het aantal niet werkende werkzoekenden voor de middelbare verzorgende en dienstverlenende beroepen 220 waarvan 83 voor de middelbare algemeen verzorgende beroepen (zie tabel 3). Er bestonden op dat moment 12 werkzoekenden voor verzorgende individuele gezondheidszorg. De overige werkzoekenden zijn verdeeld over de overige beroepen. Het precieze aantal per beroep is in de beschikbare informatie van het UWV niet te onderscheiden daar het aantallen onder de 10 betreft.

Discrepancie op de arbeidsmarkt

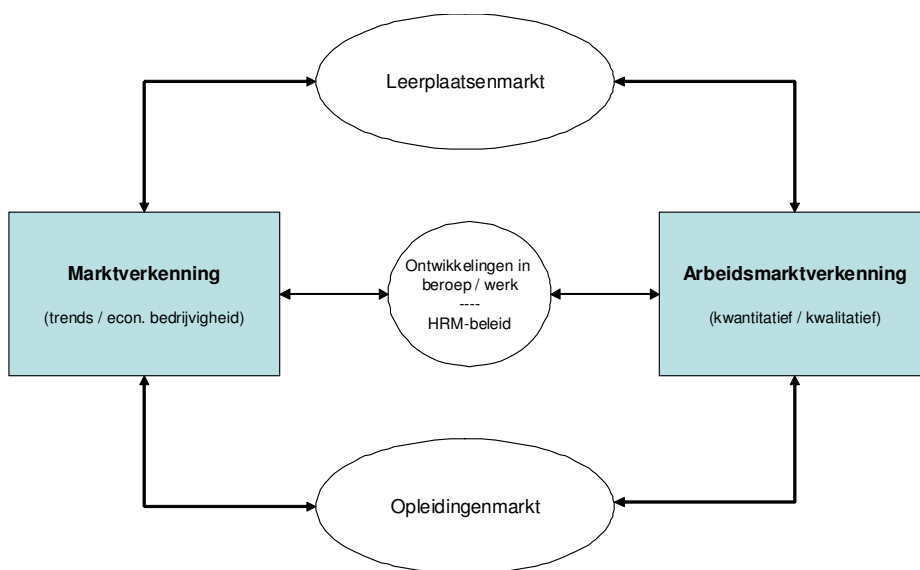
- In Rivierenland doen zich discrepanties voor op de arbeidsmarkt in de sector zorg en welzijn. Specifieke informatie – in de vorm van een krapte indicator- op het niveau van beroepen is niet voorhanden. Tabel 3 laat zien dat er in mei 2010 beduidend meer werkzoekenden voor lagere en middelbare algemeen verzorgende waren dan openstaande vacatures.
- Voor de toekomst wordt voor de sector zorg en welzijn in Rivierenland een forse groei verwacht, het is daarom noodzakelijk nieuwe doelgroepen aan te boren en strategische personeelsplanning te voeren. Vergroting van de beroepsbevolking, zou gevonden moeten worden in de verhoging van de arbeidsparticipatie bij ouderen, vrouwen en lager opgeleiden en er dient rekening te worden gehouden met de uitgaande pendel (mensen die buiten de regio werken) die groter is dan de inkomende pendel. Daarnaast is de op de veranderde werkgelegenheidsstructuur wellicht van belang. Een deel aan verlies aan banen in de industrie komt niet meer terug en deze werkzoekenden zouden zich moeten richten op andere sectoren.

¹ www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie. Statistische informatie mei 2010 UWV District Rivierenland.
Een * geeft aan dat het minder dan 10 vacatures betreft.

1 Onderzoekskader arbeidsmarktontwikkelingen Zorg & Welzijn Rivierenland

1.1 Onderzoeksaanpak

Het ROC Rivor wil haar leerlingen in de opleidingen Zorg & Welzijn maximaal voorbereiden op de toekomst en zowel kwantitatief als kwalitatief aansluiten bij de behoeften in de regio aan vakkrachten voor de sector Zorg & Welzijn. Daarvoor is het van belang om inzicht te krijgen in de toekomstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de behoefte aan zorg- en welzijnsmedewerkers in de regio Rivierenland.

De arbeidsmarktontwikkelingen zullen in kaart worden gebracht aan de hand van onderstaand conceptueel model. Dat model steunt op de samenhang tussen de vier kernelementen in het model, te weten ontwikkelingen op 1) de *regionale arbeidsmarkt* in de betrokken sector (hier: de sector zorg & welzijn in Rivierenland), 2) de *producten- of dienstenmarkt*, 3) de *leerplaatsen- of stagemarkt* en 4) de *opleidingenmarkt*. Uit eerder uitgevoerde (regionale) arbeidsmarktverkenningen is bekend dat het verkrijgen van betrouwbare en vooral bruikbare informatie over ontwikkelingen op de arbeidsmarkt op regionaal niveau gebaat is bij het benutten van de aanvullende (voorspellende) informatie over de overige elementen in het model.

Om zicht te krijgen op de ontwikkelingen in Rivierenland is ingezet op de volgende twee lijnen.

- Zicht op de regionale arbeidsmarktontwikkelingen door middel van analyse van beschikbare bronnen.
- Zicht op vacatureontwikkelingen bij de deelnemende zorginstellingen door de ontwikkeling van een instrument voor de instellingen.

Door beide lijnen bij elkaar te brengen, ontstaat een completer beeld van de arbeidsmarktontwikkelingen binnen Zorg en Welzijn in de regio Rivierenland.

De onderzoeksaanpak voor de nulmeting Arbeidsmarkt heeft bestaan:

1. Zoektocht naar bronnen over de regionale arbeidsmarkt.
Een verkenning van beschikbare bronnen over de arbeidsmarkt in de regio Rivierenland.
2. Analyse regionale arbeidsmarkt ontwikkelingen.
Secundaire analyse van beschikbare arbeidsmarktinformatie en beschikbaar onderzoek naar arbeidsmarktontwikkelingen in de regio. Op basis daarvan is een beeld geschetst van kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt voor Zorg en Welzijn.
3. Werkgroep aan zet: kennis nemen en volgen van regionale arbeidsmarkt ontwikkelingen.
De verkenning en analyse wordt voorgelegd aan de projectgroep en de werkgroep arbeidsmarkt. In deze werkgroep zijn de relevante stakeholders – de P&O functionarissen van de zorginstellingen en UWV vertegenwoordigd. De rapportage geeft de werkgroep ook handvaten voor het verrichten van vervolgmetingen.
4. Werkgroep aan zet: volgen van vacature ontwikkelingen in de instellingen
Er wordt een instrument ontwikkeld, waarmee de werkgroep meer zicht krijgt op vacatures en ontwikkelingen. Het betreft een basisinstrument dat is ontwikkeld en die door de werkgroep verder ontwikkeld zal worden.

1.2 Zicht op arbeidsmarktontwikkelingen in de regio

Welke gegevens zijn nodig om goed zicht te krijgen op de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn in de regio rivierenland ten behoeve van een nulmeting en vervolgmetingen? Welke bronnen zijn hiervoor beschikbaar?

Belangrijk uitgangpunt bij de zoektocht en keuze van bronnen en materiaal is dat uitkomsten van de nulmeting en vervolgmetingen met elkaar vergeleken kunnen worden. Daarom het belangrijk dat de data vergelijkbaar zijn. Dit houdt in dat gevonden bronnen op regelmatige basis betrouwbare gegevens moeten produceren.

Een ander criterium dat de cijfers onderling compatibel zijn. Uit arbeidsmarktonderzoek blijkt vaak dat één bron niet alle benodigde data oplevert. Er wordt daarom naar gestreefd om zo min mogelijk bronnen te raadplegen om de onderlinge vergelijkbaarheid zo veel mogelijk te waarborgen.

We gaan hierbij uit van het volgende arbeidsmarktmodel waarbij we onderscheid maken in:

1) Actuele stand van zaken betreffende vraag en aanbod van arbeid binnen de belangrijkste beroepen in zorg en welzijn in de regio Rivierenland.

- Vraagzijde = werkgelegenheid = werkenden + openstaande vacatures
- Aanbodzijde = beroepsbevolking = werkenden + werklozen
- Vraag – Aanbod = tekort/overschot

>>> Doelgegevens: cijfers van werkgelegenheid, werkloosheid en vacatures voor de regio Rivierenland, gespecificeerd naar de beroepen in de zorg en welzijn.

2) Een scenario geven voor arbeidsmarkt in de toekomst (= verwachte ontwikkelingen).

- Toekomstige vraagzijde = toekomstige werkgelegenheid
= actuele werkgelegenheid + uitbreidingsvraag
- Toekomstig aanbodzijde = toekomstige beroepsbevolking
= actuele beroepsbevolking – uittrede² + toetreders³
- Toekomstig (V – A) = toekomstige tekort/overschot

>>> Voor toekomstverwachtingen is het van belang stromen in het arbeidsmarktmodel inzichtelijk te maken. Dan gaat het om vragen als: Hoe groot is vervangingsvraag/netto-verloop, uitbreidingsvraag (vraag naar zorg), hoeveel werkenden treden toe in de zorg en welzijn?

Om vulling aan de nulmeting te geven zijn diverse bronnen bestudeerd waarvan in deze rapportage verslag van de analyse wordt gedaan. In de bijlage van deze rapportage is een overzicht van de bestudeerde bronnen opgenomen.

In de rapportage is met name gebruikt gemaakt van interessante bronnen van het UWV werkbedrijf. Gezien de regelmatige verschijning en update van de informatie en de redelijk makkelijke toegankelijkheid ervan op de website van het UWV Werkbedrijf wordt voorgesteld de bronnen te gebruiken bij vervolgmetingen (www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie).

- Maandelijks wordt de zogenoemde 'Basis regionale arbeidsmarkt informatie' gepubliceerd waarin een overzicht wordt gegeven van de regionale arbeidsmarktontwikkelingen.
- Daarnaast verschijnt er halfjaarlijks een regionale schets over ontwikkelingen betreffende werkgelegenheid, vacatures, beroepsbevolking, werkloosheid en discrepanties. Het geeft een schets van de totale arbeidsmarkt in de regio Rivierenland met waar interessant vermeldingen over de sector zorg en welzijn. Sectoren en beroepsgroepen worden in de regionale rapportages onderscheiden.
- Drie keer per jaar verschijnt er een beknopte rapportage over jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt in regio Rivierenland. Ook gegevens over de doorstroom van gediplomeerden zijn in deze rapportage opgenomen.
- Op de website www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie kunnen voor de regio Rivierenland (UWV District Rivierenland – Tiel en Zaltbommel, en eventueel voor RPA regio Rivierenland) zelf rapportages worden gemaakt voor: openstaande vacatures, ingediende vacatures, aantal werkzoekenden en krapte indicator. Er is meer gedetailleerde informatie naar beroepen beschikbaar. In deze rapportages worden aantallen lager dan 10 niet gepresenteerd. Deze informatie wordt maandelijks geüpdate.

2 Gedeelte is vervangingsvraag / door vergrijzing.

3 Schoolverlaters/ontgroening, werklozen, inactieven/herintreders, immigranten, zij-instromers.

Ten behoeve van vervolgmetingen zullen deze bronnen halfjaarlijks worden bestudeerd om een beeld te schetsen van de regionale arbeidsmarkt ontwikkelingen in Rivierenland.

1.3 Zicht op vacatureontwikkelingen bij de zorg instellingen

Op welke wijze kan inzicht verkregen in de vacatureontwikkelingen bij de zorginstellingen die participeren in de Academie voor Zorg & Welzijn?

Op instellingsniveau is voorzien in het uitvoeren van een nulmeting en tussentijdse metingen om de ontwikkelingen van vacatures bij de vier partners uit de zorgsector te volgen. Er wordt een instrument ontwikkeld, waarmee de werkgroep arbeidsmarkt meer zicht krijgt op vacatures en ontwikkelingen. Het betreft een basisvragenlijst die door de werkgroep verder ontwikkeld zal worden.

Ten behoeve van vervolgmetingen zal de vragenlijst meerdere malen per jaar door de leden van de werkgroep worden ingevuld en geanalyseerd om een beeld te schetsen van de ontwikkelingen binnen de zorginstellingen.

Dit lokale beeld kan getoetst worden aan regionale/landelijke ontwikkelingen.

De gegevens van de vier zorginstellingen kunnen gekoppeld worden aan data van het UWV in Tiel en aan de uitstroomgegevens van deelnemers aan ROC Rivior.

2 Arbeidsmarktontwikkelingen in de regio Rivierenland

In deze paragraaf wordt gebruik makend van de bronnen van het UWV Werkbedrijf een overzicht gegeven van de situatie – mei, juni 2010 - op de arbeidsmarkt en te verwachten ontwikkelingen op korte termijn in de regio Rivierenland. Daarbij wordt ingezoomd op de sector zorg (en welzijn).⁴

2.1 Werkgelegenheidsontwikkeling

De landelijke werkgelegenheid binnen de sectoren zorg en welzijn zal blijven groeien, zo blijkt uit het rapport Regiomarge 2009. Op termijn zal het beslag op de arbeidsmarkt steeds groter worden: in 1996 werkte 7,7 procent van de werkzame beroepsbevolking in de zorg of welzijn; in 2008 is dat bijna verdubbeld tot 14,9 procent en de verwachting is dat dit aandeel oploopt tot 19,9 procent in 2030 (Van der Windt, Smeets en Arnold, 2009).

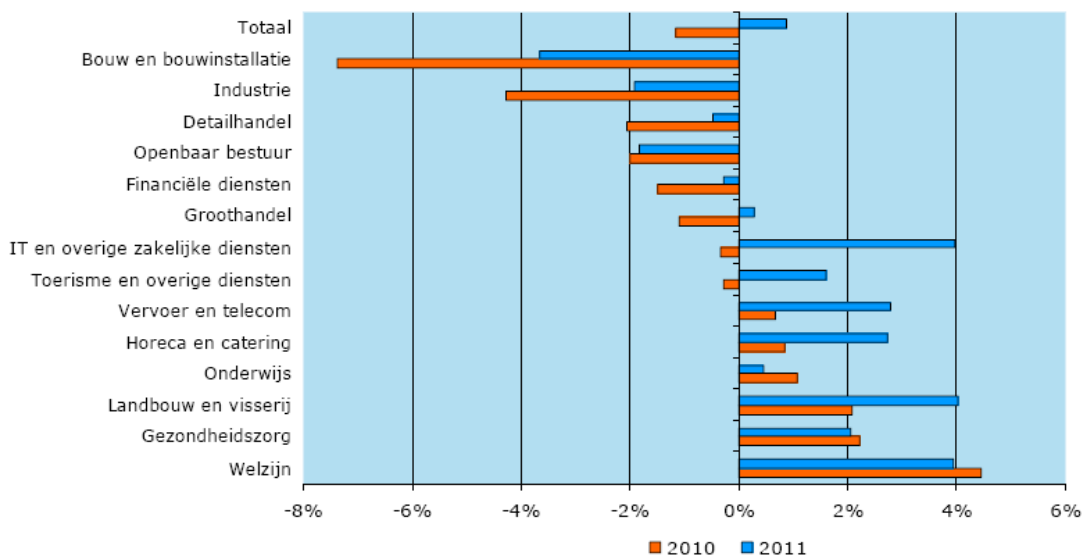
Met name voor verpleegkundigen niveau 4 en 5, verzorgenden niveau 3 en sociaalagogen niveau 4 worden op termijn tekorten verwacht. Dit komt niet alleen door groei van de sectoren, maar ook door stagnatie (vanaf 2012) en zelfs krimp (vanaf 2019) van het arbeidsaanbod. Landelijk gezien, zo wordt geconcludeerd, is het noodzakelijk nieuwe doelgroepen aan te boren en strategische personeelsplanning te gaan voeren.

In Rivierenland zijn de sectoren zakelijke diensten, industrie en handel sterk vertegenwoordigd en is daardoor gevoeliger voor economische ontwikkelingen. De zorg heeft in deze regio een kleiner aandeel. In Rivierenland daalt het totaal aantal banen in 2010 in de regio. De sectoren zorg en welzijn zijn daarop een uitzondering en kennen een beperkte groei. Voor de regio Rivierenland wordt de komende jaren een forse stijging van de werkgelegenheid in de sectoren zorg en welzijn verwacht. In 2008 werkten er 12.450 mensen. Voor 2011 wordt voor deze sectoren een verdere groei van het aantal banen verwacht (zie figuur 1) en in 2013 zijn er naar verwachting 14.410 in werkzaam, een toename van 15,7 procent t.o.v. 2008 (Arbeidsmarktmonitor Gelderland, 2009).

4 Bronnen UWV Werkbedrijf:

- Regionale Arbeidsmarktschets Rivierenland. UWV Werkbedrijf juni 2010.
- Basiscijfers Jeugd. Van de jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt regio Rivierenland. Juni 2010.
- Basisset Regionale Arbeidsmarkt informatie mei 2010.
- www.werk.nl/arbeidsmarkt informatie Statistische informatie mei 2010.

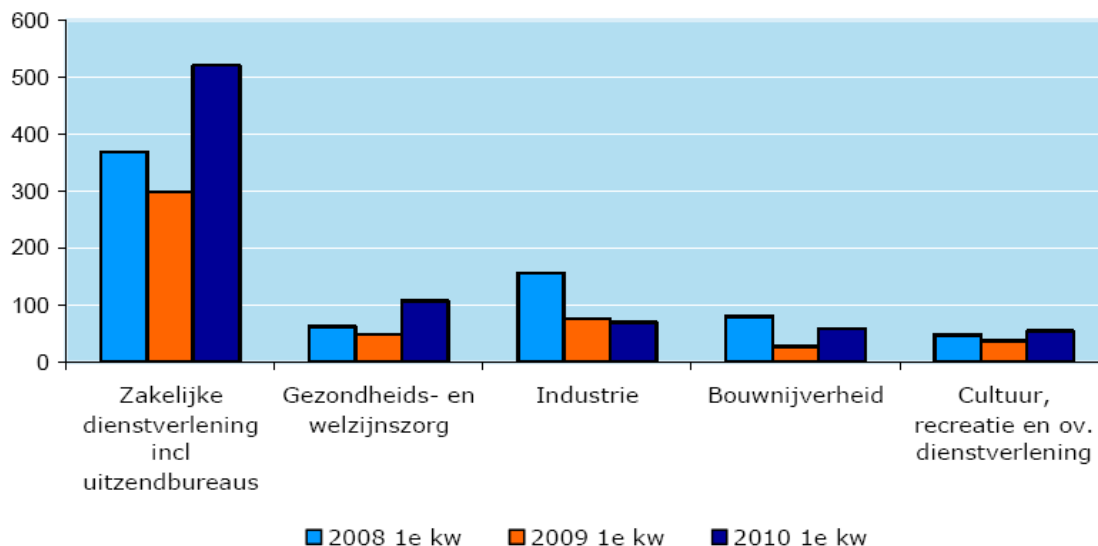
Figuur 1 - Verwachte ontwikkeling werkgelegenheid Rivierenland 2010 en 2011⁵

2.2 Vacatures

De totale vacaturemarkt in Rivierenland is in 2009 sterk gekrompen – sterker dan landelijk het geval is -, maar herstelt zich in de komende twee jaar. Voor 2010 wordt voor alle sectoren een herstel verwacht voornamelijk bestaande uit vervangingsvraag. In 2010 wordt alleen een uitbreidingvraag verwacht in de sectoren zorg en welzijn. Naar verwachting zet het herstel zich in 2011 door.

Figuur 2 - Top 5 nieuwe vacatures Rivierenland⁶

5 Regionale Arbeidsmarktschets Rivierenland. UWV Werkbedrijf juni 2010.

6 Regionale Arbeidsmarktschets Rivierenland. UWV Werkbedrijf juni 2010.

Figuur 3 – Openstaande vacatures per bedrijfstak regio Rivierenland⁷

	mei 2009	aug	nov	feb 2010	mei
Land- en bosbouw	23	*	*	*	19
Visserij	*	*	*	*	*
Delfstoffenwinning	*	*	*	*	*
Industrie	35	50	55	56	72
Nutsbedrijven	*	*	*	*	*
Bouwnijverheid	61	41	59	48	60
Handel	83	62	49	66	60
Horeca	36	41	25	18	20
Vervoer en Communicatie	63	46	55	34	61
Financiële instellingen	*	*	*	*	*
Uitzendbureaus	161	220	265	233	361
Openbaar bestuur	31	20	14	15	*
Onderwijs	61	72	28	50	28
Gezondheids- en welzijnszorg	44	74	120	80	115
Overige dienstverlening	29	17	11	37	10
Particuliere huishoudens	15	30	65	61	75
Extraterritoriale lichamen	*	*	*	*	*

Eind mei 2010 waren er in het UWV District Rivierenland in totaal 890 openstaande vacatures waarvan er 115 afkomstig zijn uit de sector gezondheids- en welzijnszorg. 54 daarvan voor de verzorgende en dienstverlenende beroepen op middelbaar niveau, 32 voor de middelbare algemeen verzorgende beroepen. Er bestaan op dat moment 12 openstaande vacatures voor verzorgende individuele gezondheidszorg. De overige vacatures zijn verdeeld over de beroepen zoals genoemd in figuur 5. Het precieze aantal vacatures per beroep is in de beschikbare informatie van het UWV niet te onderscheiden daar het aantallen onder de 10 betreft.

In figuur 3 is het aantal openstaande vacatures per bedrijfstak weergegeven en in figuur 4 is dat naar beroepsgroep gedaan. Figuur 5 is een detaillering van de gegevens uit figuur 4 en geeft het aantal openstaande vacatures voor enkele (para)medische en zorg beroepen op lager en middelbaar niveau eind mei 2010.

⁷ Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie mei 2010.

Figuur 4 – Openstaande vacatures naar beroepsgroep regio Rivierenland⁸

	mei 2009	aug	nov	feb 2010	mei
Elementaire beroepen	66	87	126	126	207
Agrarische beroepen	*	*	*	*	*
Economisch-administratieve beroepen	*	*	*	*	*
Technische en industrieberoepen	23	16	22	26	38
Transportberoepen	11	12	*	18	25
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	26	56	96	79	134
Lagere beroepen	317	285	297	263	326
Agrarische beroepen	*	*	11	*	30
Economisch-administratieve beroepen	20	14	19	23	*
Medische en paramedische beroepen	*	*	31	28	*
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	*	*	*	*	*
Pedagogische beroepen	*	*	*	*	*
Technische en industrieberoepen	114	119	72	70	106
Transportberoepen	113	100	125	101	139
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	61	34	39	36	36
Middelbare beroepen	192	234	237	229	274
Agrarische beroepen	*	*	*	*	10
Culturele beroepen	*	*	*	*	*
Economisch-administratieve beroepen	77	70	55	53	73
Informatica beroepen	*	*	*	*	*
Medische en paramedische beroepen	*	10	*	*	*
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	*	*	*	*	*
Pedagogische beroepen	*	*	*	*	*
Sociaal-culturele beroepen	*	*	*	*	11
Technische en industrieberoepen	58	76	99	111	106
Transportberoepen	*	*	*	*	*
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	33	59	57	44	54
Hogere beroepen	73	77	95	87	82
Agrarische beroepen	*	*	*	*	*
Culturele beroepen	*	*	*	*	*
Economisch-administratieve beroepen	26	28	33	36	36
Informatica beroepen	*	*	13	*	*
Medische en paramedische beroepen	*	15	12	*	14
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	*	*	*	*	*
Pedagogische beroepen	*	*	*	*	*
Sociaal-culturele beroepen	13	14	19	13	14
Technische en industrieberoepen	18	*	10	19	*
Transportberoepen	*	*	*	*	*

8 Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie mei 2010.

Figuur 5 – Openstaande vacatures naar beroep regio Rivierenland mei 2010⁹

Beroepsklasse	Beroep	vacatures
Lagere (para)medische beroepen	verpleeghulp, leerling- ziekenverzorgende / zorghulp	*
Lagere algemeen verzorgende beroepen	alpha-hulp; gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistente (lager)	*
	leerling-verpleegkundige z, kinderverzorgende particulieren; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (lager)	*
Middelbare algemene (para)medische beroepen	doktersassistent	0
	operatie-assistent	*
	ambulanceverpleegkundige; verpleegkundige (psychiatrisch) ziekenhuis (middelbaar)	*
Middelbare algemeen verzorgende beroepen	gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistent (middelbaar)	16
	crècheleidster; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (middelbaar)	16

Door upgrading neemt in Rivierenland in de meeste sectoren het aandeel vacatures voor middelbaar (de hogere niveaus) en hoger personeel toe. Verdienstelijking van de werkgelegenheidsstructuur betekent dat de aandelen van vooral de zakelijke dienstverlening, zorg en welzijn en onderwijs in de totale vacaturemarkt toeneemt. In Rivierenland is het aandeel van vacatures in de collectieve sector nog vrij laag. De vraag is dan of er voor die vacatures kwantitatief en kwalitatief voldoende aanbod is.

2.3 Beroepsbevolking

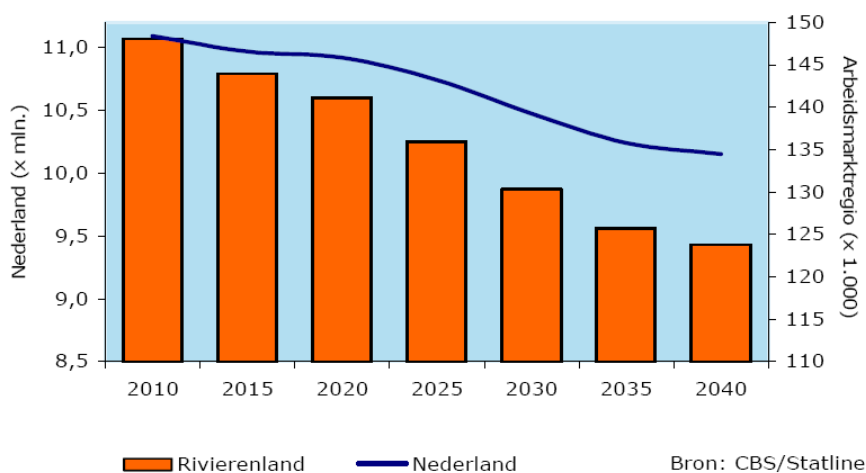
De potentiële beroepsbevolking en de participatiegraad bepalen de omvang van de beroepsbevolking. In recente prognoses van het CBS tot 2040 telt de potentiële beroepsbevolking van Rivierenland ongeveer 148.000 personen. Zowel in Rivierenland als landelijk wordt vanaf 2010 de daling van de beroepsbevolking ingezet (figuur 6).

In 2040 is de potentiële beroepsbevolking in Rivierenland ruim 16% kleiner dan in 2010. Het potentiële aanbod voor de beschikbare banen en vacatures wordt dus kleiner.

Per saldo stabiliseert in 2010/2011 de beroepsbevolking. De participatiegraad neemt toe, maar de beroepsbevolking neemt door demografische ontwikkelingen (ook wegtrekkende bevolking) juist af.

9 www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie. Statistische informatie mei 2010 UWV District Rivierenland. Een * geeft aan dat het minder dan 10 vacatures betreft.

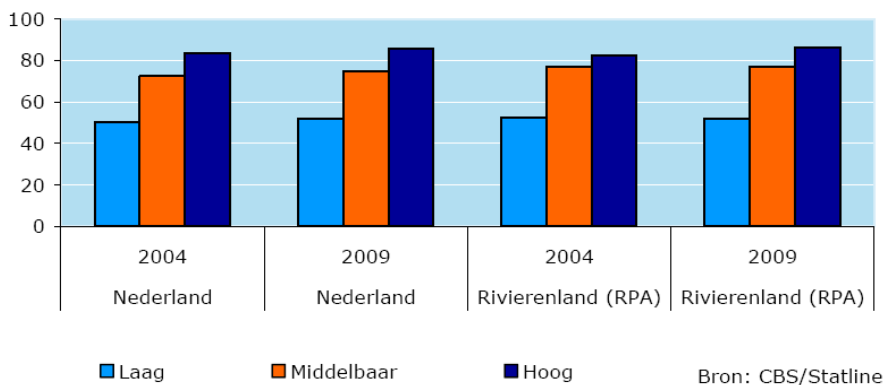
Figuur 6 – Ontwikkeling potentiële beroepsbevolking 2010 - 2040¹⁰

De huidige bruto participatiegraad in Rivierenland bedraagt 70% (vergelijkbaar met landelijk niveau, zie figuur 7)).

Hoewel in Rivierenland de vergrijzing iets later begint dan in veel andere arbeidsmarktregio's, is de huidige arbeidsparticipatie te laag om vergrijzing te compenseren. De babyboomgeneratie gaat met pensioen en verlaat de arbeidsmarkt. Er is onvoldoende aanwas van jongeren om die uitstroom te compenseren.

Figuur 7 – Bruto participatiegraad naar opleidingsniveau 2004 en 2009¹¹

Vergroting van het feitelijke aanbod, de beroepsbevolking, zou gevonden moeten worden in de verhoging van de arbeidsparticipatie bij ouderen, vrouwen en lager opgeleiden. In Rivierenland is de beroepsbevolking relatief laag opgeleid, met een aandeel van 27% tegenover 24% laag opgeleiden landelijk. Wel zijn er in Rivierenland groeiende aandelen middelbaar (46%) en hoger opgeleiden (27%). Het aantal lager opgeleiden is de afgelopen jaren afgenomen.

10 Regionale Arbeidsmarktschets Rivierenland. UWV Werkbedrijf juni 2010.

11 Regionale Arbeidsmarktschets Rivierenland. UWV Werkbedrijf juni 2010.

Naar leeftijd is de samenstelling vergelijkbaar met het landelijke beeld: 12% is jonger dan 25 jaar en eveneens 12% is 55+. Het aandeel vrouwen is met 43% ook vergelijkbaar met Nederland.

De uitgaande pendel in Rivierenland is groter dan inkomende pendel. Dat wil zeggen dan van de werkzame beroepsbevolking die in Rivierenland woont, een derde (in 2008 circa 35.000 personen) in andere regio's werkt. Tegelijkertijd komen er 32.000 mensen uit andere regio's in Rivierenland werken. De inkomende pendel komt vooral uit Haaglanden. Voor de uitgaande pendel ligt het accent vooral op Midden-Utrecht, Noordoost-Brabant en Drechtsteden.

2.4 Werkloosheid

Rivierenland kende in 2009 een relatief grote stijging van de werkloosheid, afgemeten aan het aantal bij het UWV Werkbedrijf ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (nww). Dat heeft te maken met de conjunctuurgevoelige werkgelegenheidsstructuur van de regio. Naar verwachting groeit de werkloosheid nog door tot 6.100 personen in 2010 6.600 personen in 2011. De stijging vlt wel af. Doordat de totale beroepsbevolking in de regio stabiliseert loopt het nww-percentage (het aantal nww'ers ten opzichte van de beroepsbevolking) op naar meer dan 6,3% eind 2011.

De stijging van de werkloosheid is vooral onder jongeren hoog. Tussen maart 2009 en maart 2010 is het aantal ingeschreven jongeren met 53% gestegen.¹²

Het aandeel mbo-opgeleiden onder de werklozen is het hoogst. Figuur 8 laat het aantal niet-werkende werkzoekende mbo-jongeren (gespecificeerd naar opleidingssectoren) naar de duur van hun werkloosheid zien.

Figuur 8 - niet-werkende werkzoekende mbo-jongeren (gespecificeerd naar opleidingssectoren) naar duur werkloosheid, april 2010¹³

	0 - 6 mnd	6 - 12 mnd	> 1 jaar
Zorg en Welzijn	29	3	3
Economie	47	15	9
Techniek	46	13	5
Groen	9	2	1

Jongeren worden in eerste instantie sterker door de crisis getroffen dan ouderen doordat ze vaker uitzendwerk of tijdelijke banen hebben. Voor schoolverlaters is het gebrek aan werkervaring een extra belemmering. Desondanks is de dynamiek van in- en uitstroom uit het nww-

¹² Het aantal jongeren in het NWW-bestand is een onderschatting van de werkelijke jeugd werkloosheid, omdat werkzoekende jongeren die geen recht hebben op een uitkering niet verplicht zijn om zich in te schrijven bij het UWV Werkbedrijf.

¹³ Bron UWV Werkbedrijf uit: Basiscijfers Jeugd. Van de jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt regio Rivierenland. Juni 2010.

bestand ook nu onder jongeren veel hoger dan onder ouderen. Bij herstel van de economie profiteren jongeren daar via uitzendwerk ook weer sneller van. Als ouderen werkloos worden komen ze minder snel weer aan het werk. Zij lopen grotere kans op langdurige werkloosheid.

In mei 2010 was het aantal niet werkende werkzoekenden voor de middelbare verzorgende en dienstverlenende beroepen 220 waarvan 83 voor de middelbare algemeen verzorgende beroepen (zie figuur 9 en tabel 2). Er bestonden op dat moment 12 werkzoekenden voor verzorgende individuele gezondheidszorg. De overige werkzoekenden zijn verdeeld over de overige beroepen. Het precieze aantal per beroep is in de beschikbare informatie van het UWV niet te onderscheiden daar het aantallen onder de 10 betreft.

Figuur 9 - Aantal niet-werkende werkzoekenden (nww) naar beroepsgroep regio Rivierenland

	mei 2009	aug	nov	feb 2010	mei
Elementaire beroepen	1.111	1.139	1.206	1.287	1.252
Agrarische beroepen	17	22	25	25	23
Economisch-administratieve beroepen	91	94	105	99	100
Technische en industrieberoepen	688	693	735	792	739
Transportberoepen	34	31	43	49	50
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	281	299	298	322	340
Lagere beroepen	1.628	1.721	1.863	1.996	1.888
Agrarische beroepen	68	70	82	87	73
Economisch-administratieve beroepen	309	332	346	343	357
Medische en paramedische beroepen	13	15	23	19	17
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	18	16	19	22	24
Pedagogische beroepen	*	*	*	*	*
Technische en industrieberoepen	360	431	442	526	444
Transportberoepen	549	534	593	630	600
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	310	322	357	368	372
Middelbare beroepen	989	1.095	1.203	1.297	1.211
Agrarische beroepen	23	25	31	34	26
Culturele beroepen	18	21	19	21	23
Economisch-administratieve beroepen	395	442	473	523	491
Informatica beroepen	23	28	31	28	27
Medische en paramedische beroepen	29	37	33	37	30
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	21	18	21	21	28
Pedagogische beroepen	*	*	*	*	*
Sociaal-culturele beroepen	38	35	40	35	38
Technische en industrieberoepen	243	281	325	342	320
Transportberoepen	*	*	*	*	*
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	189	200	222	246	220
Hogere beroepen	607	634	685	634	633
Agrarische beroepen	*	*	*	10	*
Culturele beroepen	132	124	133	45	48
Economisch-administratieve beroepen	255	264	269	288	278
Informatica beroepen	32	42	48	41	47
Medische en paramedische beroepen	29	33	48	40	38
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	*	*	*	*	*
Pedagogische beroepen	57	66	76	78	77
Sociaal-culturele beroepen	55	56	60	82	83
Technische en industrieberoepen	46	47	46	50	54
Transportberoepen	*	*	*	*	*

Tabel 2 – Aantal niet-werkende werkzoekenden (nww) naar beroep regio Rivierenland mei 2010¹⁴

Beroepsklasse	Beroep	NWW
Lagere (para)medische beroepen	verpleeghulp, leerling- ziekenverzorgende / zorghulp	17
Lagere algemeen verzorgende beroepen	alpha-hulp; gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistente (lager)	58
	leerling-verpleegkundige z, kinderverzorgende particulieren; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (lager)	27
Middelbare algemene (para)medische beroepen	doktersassistent	11
	operatie-assistent	*
	ambulanceverpleegkundige; verpleegkundige (psychiatrisch) ziekenhuis (middelbaar)	*
	Kraamverzorgende	0
Middelbare algemeen verzorgende beroepen	gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistent (middelbaar)	22
	crècheleidster; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (middelbaar)	61

2.5 Discrepanties op de arbeidsmarkt

Actuele en toekomstige discrepanties op de arbeidsmarkt doen zich voor als het aanbod van werkzoekenden niet overeenkomt met de voorkeuren die werkgevers hebben. Volgens de krapte-indicator (t/m mbo-niveau) is de arbeidsmarkt in Rivierenland minder ruim dan landelijk¹⁵. De beroepsbevolking blijft in 2010/2011 nog ongeveer gelijk, maar de potentiële beroepsbevolking daalt al. Dat beperkt (op termijn) het aanbod voor nieuwe banen en vacatures, waardoor krapte sneller terugkomt. In Rivierenland doen zich onder andere discrepanties voor op de arbeidsmarkt in de sector zorg en welzijn en onder lager opgeleiden.

Specifieke tabellen hierover op het niveau van beroepen zijn niet te genereren op de website van het UWV Werkbedrijf (optie zelf tabellen maken). Op dat niveau beschikt het UWV niet over de informatie.

In de Regionale arbeidsmarktschets Rivierenland worden over de krapte echter wel uitspraken gedaan. Deze uitspraken blijken bij navraag echter niet specifiek over de regio Rivierenland te gaan niet, maar over landelijke gegevens en zijn overgenomen uit de Colobarometer 2009¹⁶.

In zorg en welzijn is nu al (of nog steeds) sprake van enige krapte en deze sector wordt alleen nog maar groter. Kraptes in deze sector zullen terugkeren: verpleegkundigen (niveau 4) en gespecialiseerde verpleegkundigen (operatie-assistenten, IC-verpleegkundigen), anesthesie-assistenten en dialyseverpleegkundigen). Volgens de Colo-barometer wordt door de introductie van zorgzwaartepakketten ook meer lager gekwalificeerd personeel ingezet¹⁷.

14 www.werk.nl/arbeidsmarkt/informatie. Statistische informatie mei 2010 UWV District Rivierenland.

Een * geeft aan dat het minder dan 10 werkzoekenden betreft.

15 De Krapte-indicator geeft aan hoe gespannen de arbeidsmarkt is. De Krapte-indicator wordt als volgt berekend: 'het aantal bij het Werkbedrijf openstaande vacatures' (V) gedeeld door 'het aantal niet-werkende werkzoekenden dat korter dan zes maanden ingeschreven staat' (A). De som van V + A moet, vanwege de representativiteit, minimaal vijftientig waarnemingen omvatten.

16 Met verwijzing naar Calibris. Onduidelijk is echter naar welke bron.

17 Regionale Arbeidsmarktschets Rivierenland. UWV Werkbedrijf juni 2010.

Voor Rivierenland is het belangrijk om in te spelen op de veranderende werkgelegenheidsstructuur. Een deel van het verlies aan banen in de industrie komt niet meer terug. Dit betekent dat werkzoekenden zich moeten richten op banen in andere sectoren.

We sluiten deze paragraaf af met een gezamenlijk overzicht (figuur 10) met het aantal openstaande vacatures en niet-werkende werkzoekenden naar beroep in de regio Rivierenland in mei 2010.

Figuur 10 – Aantal openstaande vacatures en niet-werkende werkzoekenden naar beroep regio Rivierenland mei 2010¹⁸

Beroepsklasse	Beroep	vacatures	NWW
Lagere (para)medische beroepen	verpleeghulp, leerling- ziekenverzorgende / zorghulp	*	17
Lagere algemeen verzorgende beroepen	alpha-hulp; gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistente (lager)	*	58
	leerling-verpleegkundige z, kinderverzorgende particulieren; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (lager)	*	27
Middelbare algemene (para)medische beroepen	doktersassistent	0	11
	operatie-assistent	*	*
	ambulanceverpleegkundige; verpleegkundige (psychiatrisch) ziekenhuis (middelbaar)	*	*
	kraamverzorgende	?	0
Middelbare algemeen verzorgende beroepen	gezins-, bejaardenverzorgende thuiszorg, inrichtingsassistent (middelbaar)	16	22
	crècheleidster; bejaarden-, zwakzinnigenverzorgende (middelbaar)	16	61

2.6 Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Stage en leerbanenmarkt

De publicatie Basiscijfers Jeugd over de regio Rivierenland geeft ook zicht op de kansen en tekorten op stage en leerbanen (zie figuur 12). Volgens de kenniscentra is er momenteel – mei 2010 - evenwicht wat betreft vraag en aanbod, maar bij sommige opleidingen is er een tekort. Volgens de opleidingen is er sprake van evenwicht.

Om een zo goed mogelijk beeld geven van de ontwikkelingen op de stage- en leerbanenmarkt is door de kenniscentra het ratiogetal ontwikkeld (zie figuur 12)¹⁹. Door Calibris wordt de volgende toelichting gegeven. Voor Zorg is er een evenwichtige tot krappe situatie op de stagemarkt. Voor Welzijn is de stagemarkt krap, er zijn knelpunten voor Pedagogisch Werk niveau 4.

18 www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie. Statistische informatie mei 2010 UWV District Rivierenland.

Een * geeft aan dat het minder dan 10 vacatures betreft.

19 Het ratiogetal geeft een indicatie die er op kan wijzen of er mogelijk problemen zijn voor deelnemers een stage- of leerbaan te vinden. Uitgangspunt voor het ratiogetal is de ontwikkeling in de verhouding tussen het aantal leerbedrijven en deelnemers. Het ratiogetal geeft een ontwikkeling weer tussen twee periodes. Is het ratiogetal boven de 100 dan is de verhouding tussen leerbedrijven en deelnemers ruimer geworden, zodat deelnemers in principe gemakkelijker een praktijkplek moeten kunnen vinden. Is het ratiogetal lager dan 100 dan is de verhouding tussen leerbedrijven en deelnemers krappere geworden waardoor deelnemers in principe minder gemakkelijk een praktijkplek moeten kunnen vinden.

Figuur 11 – Kans op stage en leerbanen en indicatie stage en – leerbaantekorten in de regio Rivierenland mei 2010²⁰

Branche	Kansen	Tekorten aangegeven door opleidingen			
	gemeten door kenniscentra	BBL 1 + 2	BBL 3 + 4	BOL 1 + 2	BOL 3 + 4
Zorg					
Welzijn					
Dokter-, Apotheek-, Tandartsassistenten					

Index

	er zijn meer dan voldoende stageplaatsen en leerbanen t.o.v. het aantal leerlingen
	over het algemeen zijn er meer dan voldoende stageplaatsen en leerbanen, bij sommige opleidingen is er evenwicht
	over het algemeen is er evenwicht, bij sommige opleidingen zijn er meer dan voldoende stageplaatsen en leerbanen
	de vraag naar en het aanbod aan stageplaatsen en leerbanen zijn in evenwicht
	over het algemeen zijn er meer dan voldoende stageplaatsen en leerbanen, in sommige opleidingen is er een tekort
	over het algemeen is er evenwicht, bij sommige opleidingen is er een tekort aan stageplaatsen en leerbanen
	over het algemeen is er een tekort aan stageplaatsen en leerbanen, in sommige opleidingen is er evenwicht
	er is een tekort aan stageplaatsen en leerbanen t.o.v. het aantal leerlingen
	niet bekend

20 Bron Colo/Kenniscentra. uit: Basiscijfers Jeugd. Van de jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt regio Rivierenland. Juni 2010.

De kansen voor stages en leerbanen (1e kolom) zijn door de kenniscentra bepaald op het niveau van het voormalige CWI-district waaronder dit werkgelegenheidsgebied valt. De aangegeven tekorten zijn de door opleidingen gemelde tekorten op de stage- en leerbanenmarkt.

Figuur 12 – Ratiogetal in regio Rivierenland²¹

Branche	december 2008		april 2010		Ratiogetal
	Bedrijven	Deel-nemers	Bedrijven	Deel-nemers	
Zorg	95	525	135	531	140
Welzijn	332	964	385	904	124
Dokter-, Apotheek-, Tandartsassistenten	78	111	92	117	112

Door- en uitstroom vervolgonderwijs en arbeidsmarkt

Tabel 3 laat het aantal gediplomeerden van het schooljaar 2008-2009 in de regio Rivierenland zien en hoe groot de doorstroom is naar mbo, hbo en arbeidsmarkt op basis van gegevens van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De rapportage maakt niet duidelijk op welke definities de gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd.

Bij de gediplomeerden met een opleiding in de zorg is het aandeel dat beschikbaar is voor de arbeidsmarkt het grootste in vergelijking met gediplomeerden van opleidingen van andere branches. Gediplomeerden met een opleiding binnen welzijn stromen het meeste door naar het hbo.

Tabel 3 – Doorstroom gediplomeerden mbo schooljaar 2008-2009 per branche in regio Rivierenland²²

Branche	Gediplomeerden	Doorstroom binnen mbo	Doorstroom naar hbo	Beschikbaar arbeidsmarkt
Groen	137	42%	9%	48%
Techniek	597	35%	12%	53%
Economie	705	30%	18%	53%
Zorg en Welzijn	569	20%	15%	65%
Welzijn	292	20%	24%	56%
Zorg	183	13%	2%	85%
Totaal 2008 - 2009	2.008	29%	15%	56%
AKA	46	46%	0%	54%

21 Bron DUO en Stagemarkt.nl uit: Basiscijfers Jeugd. Van de jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt regio Rivierenland. Juni 2010.

22 Bron DUO uit: Basiscijfers Jeugd. Van de jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt regio Rivierenland. Juni 2010.

3 Vacatureontwikkelingen zorginstellingen

Op instellingsniveau is voorzien in het uitvoeren van een nulmeting en tussentijdse metingen om de ontwikkelingen van vacatures bij de vier partners uit de zorgsector te volgen. Er is een instrument ontwikkeld, waarmee de werkgroep arbeidsmarkt meer zicht krijgt op vacatures en ontwikkelingen. Het betreft een basisvragenlijst die door de werkgroep verder ontwikkeld is (zie bijlage)

Bij het schrijven van deze rapportage waren nog geen gegevens verzameld over de vacatures en ontwikkelingen op instellingsniveau. Jonne van Diggele zal rapporteren over de eerste verzamelde gegevens. Deze rapportage zal dan onderdeel zijn van de gehele nulmeting Academie voor Zorg & Welzijn Rivierenland.

Bijlage Deel II

- Bronnenoverzicht
- Contactpersonen
- Basisinstrument Werkgroep Arbeidsmarkt

Bronnenoverzicht

In deze bijlage volgt een overzicht van de zoektocht naar bronnen die input kunnen geven aan het voorgestelde arbeidsmarktmodel. Per bron wordt beschreven welke informatie de bron op kan leveren en welke gegevens/condities m.b.t. aard en de beschikbaarheid zich voordoen. Er wordt afgesloten met een overzicht van contactpersonen.

Bron 1: Databank www.azwinfo.nl

Informatie:

De website AZWinfo.nl geeft een actueel beeld van de arbeidsmarktsituatie voor de sectoren Zorg en Welzijn. Deze informatie wordt verkregen in het kader van het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn.

Het onderzoeksprogramma wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS, sociale partners in Zorg en Welzijn en het CWI. Het onderzoeksprogramma werd tot voor kort uitgevoerd door Prismant.

Op deze website is het volgende interessant:

- een databank waar diverse landelijke arbeidsmarkt gegevens worden gepresenteerd;
- toegang tot RegioMarge. RegioMarge is een model waarmee de arbeidsmarkt voor verpleegkundig, verzorgend en sociaalagogisch personeel op de middellange termijn verkend en doorgerekend kan worden. Dit model ligt ten grondslag aan de jaarlijkse RegioMarge rapportages. Het model is via een gebruikersnaam en inlogcode beschikbaar voor regiofunctionarissen (via Salus Gelria);
- publicaties waaronder diverse publicaties zijn opgenomen: Werkgeversenquête, Arbeid in Zorg en Welzijn, Regiomarge, Regioportretten en overige onderzoeksrapporten.

Conditie:

- de databank geeft alleen landelijke gegevens;
- RegioMarge. Het rekenmodel RegioMarge 8.3 is wel interessant, maar er is geen goede regio-indeling zijnde Nijmegen Rivierenland. Het is bovendien alleen toegankelijk voor regiofunctionarissen. Zie verder omschrijving bron 2.

Bron 2: Regiomarge / regioportret RegioMarge (Prismant)

Informatie:

RegioMarge geeft o.a. informatie over het aantal werkzame personen per (mbo)kwalificatieniveau, verwachte werkgelegenheidsgroei per subbranche in 2 scenario's, netto verloop (vervangingsvraag) per subbranche, toekomstige tekort/overschot per kwalificatieniveau in 2013 + huidig aantal werkenden in 2009

Conditie:

RegioMarge is een zeer interessante bron, maar het probleem hierbij is de gehanteerde regio-indeling die uitgaat van de regio Nijmegen/Rivierenland. Dat is levert een zeer vertekend beeld, aangezien Nijmegen veel zorg/welzijn instellingen kent.

Op dit moment is het nog onvoldoende duidelijk of het rekenmodel RegioMarge in de toekomst ook voor alleen de regio Rivierenland informatie kan leveren. Dit model is te vinden op de web-

site www.azwinifo.nl en daarvoor is een gebruikersnaam en wachtwoord nodig (via Mirella Markus van Salus Gelria).

Het rekenmodel RegioMarge is door Prismant in kader van een landelijke onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn ontwikkeld. Het landelijke onderzoeksprogramma is overgenomen door Panteia.

Op dit moment is het rekenmodel RegioMarge niet gemaakt voor de regio Rivierenland. Daarover is contact geweest met Willem van der Windt van Prismant. Het zou mogelijk zijn dit model voor Rivierenland te gebruiken indien Prismant over de juiste bronnen kan beschikken. Het model maakt gebruik van diverse bronnen o.a. gegevens uit het PGGM deelnemersbestand. Over dit bestand beschikt Prismant nu niet, maar dat zou aangeleverd kunnen worden.

Bron 3: PGGM-deelnemersbestand

Informatie:

Het PGGM-deelnemersbestand is gebaseerd op alle werknemers bij instellingen in de sector Zorg en WJK en een aantal branches daarbuiten, waarvan bij CAO afgesproken is dat ze zich voor de pensioenverzekering bij het PGGM aansluiten. Dit betreft de verplicht aangesloten werkgevers. Daarnaast zijn er een aantal vrijwillig aangesloten werkgevers. Het PPGM deelt werkgevers in volgens de SBI-code van het CBS. Het bestand is voor werkgevers benaderbaar voor het maken van overzichten van de eigen instelling – en spiegelinformatie. Het bestand wordt per kwartaal aangevuld en is actueel. De doorlooptijd bedraagt ongeveer drie maanden.

Conditie:

De dataset is niet toegankelijk zonder abonnement. De onderzoekers hebben deze bron niet kunnen bekijken.

Bron 4: Arbeid in Zorg en Welzijn 2009 van Prismant

Informatie:

Dit rapport geeft een beknopt beeld van de arbeidsmarkt in de sector Zorg en de sectoren Welzijn en Maatschappelijke dienstverlening, Jeugdzorg en Kinderopvang. Ook biedt het rapport een vooruitblik op de komende jaren en wordt er aandacht besteed aan een aantal specifieke onderwerpen die op dit moment in de discussies een prominente rol spelen.

Conditie:

Geen regionale informatie en geen uitsplitsingen naar functie.

Bron 5: Regionaal arbeidsmarktbericht van Calibris

Informatie:

Interessant voor toekomstscenario's, want het rekenmodel RegioMarge is gebruikt om tekorten/overschoten per kwalificatieniveau en opleidingsbehoefte door te rekenen.

Conditie:

Regio Nijmegen/Rivierenland. Gegevens zijn niet zeer actueel. Gegevens afkomstig van Regiomarge (die van 2007 is gebruikt. Rapport van april 2008). Onbekend hoe regelmatig de rapportages verschijnen.

Bron 6: PEV 2009-2013 van Provincie Gelderland

Zie ook cijfers op www.ammgelderland.databank.nl

Informatie:

Er wordt gebruik gemaakt van gegevens van het UWV Werkbedrijf.

Conditie:

De gegevens zijn niet zo actueel en gedetailleerd als die van het UWV Werkbedrijf. (zie bron 10)

Bron 7: PWE 2009 van Provincie Gelderland

Informatie:

Jaarlijkse werkgelegenheidsenquête, door middel van ophoging en schatting een volledig register beschikbaar. Rapportage in aantal banen voor WGR regio Rivierenland. Sector is volgens SBI 2008. Q = Gezondheidszorg en welzijn, verder gespecificeerd naar "gezondheidszorg", "verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting" en "maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting"

Conditie:

Alleen werkgelegenheid. Er wordt geen onderscheid naar functies gemaakt.

Bron 8: Regionale arbeidsmarktrapporten door CAB iov SER Gelderland

Informatie:

Onduidelijk of informatie op regelmatige basis wordt verstrekt.

Conditie:

Niet naar functies onderverdeeld.

Bron 9: CBS

Informatie:

<http://statline.cbs.nl/statweb/> > Tabellen per thema > Nederland regionaal > Arbeid en sociale zekerheid > Arbeidsmarkt > banen van werknemers, beroepsbevolking, vacatures naar Regio RPA Rivierenland.

Conditie:

De gegevens van het CBS zijn niet actueel en er kan onvoldoende ingezoomd worden binnen de sector zorg en welzijn.

Relevante verwachtingen over werkgelegenheid zijn in RegioMarge al verwerkt (gebruik CPB en CBS en andere bronnen).

Bron 10: Rapportages en gegevens van UWV Werkbedrijf

Zie ook www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie

- a. Regionale Arbeidsmarktschets – Arbeidsmarktregio Rivierenland (begin 2010)
- b. Basisset Regionale Arbeidsmarktinformatie (mei 2010, wordt maandelijks update aangegeven)
- c. Regionale Arbeidsmarktschets Rivierenland (juni 2010, verschijnt 2 maal per jaar)
- d. Brancheschets Zorg en Welzijn (februari 2010)
- e. Monitor Kans op werk – in regio's en beroepen – 1^e kwartaal 2010
- f. Basiscijfers Jeugd van de jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt in regio Rivierenland. (UWV Werkbedrijf en Colo) (verschijnt eenmaal per vier maanden)
- g. Op www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie bestaat ook de optie om zelf rapportages te maken voor: openstaande vacatures, ingediende vacatures en aantal werkzoekenden. Ook informatie over krapte indicator.

Informatie:

De rapportages worden opgesteld door de afdeling Arbeidsmarktinformatie van UWV Werkbedrijf.

Ad b. Aan het einde van elke maand publiceren zij een actuele basisset voor 30 arbeidsmarktregio's op www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie. Op de voorkant van de rapportages staan de regionale adviseurs arbeidsmarkt informatie genoemd. Rapportage gaat over vraag en aanbod zijde. Voornamelijk over Niet werkende werkzoekenden (NWW) en van vacatures. Gaat niet specifiek over sector zorg en welzijn.

Ad c. Verschijnt halfjaarlijks. Er wordt een regionale schets gegeven over ontwikkelingen betreffende werkgelegenheid, vacatures, beroepsbevolking, werkloosheid en discrepanties (zoals krapte). Het geeft een interessante schets van de arbeidsmarkt Rivierenland met waar interessant vermeldingen over de sector zorg en welzijn.

Ad f. beknopte rapportage die in gaat op jeugdwerkloosheid, stageplaatsen- en leerbanenmarkt in regio Rivierenland. Ook gegevens over de doorstroom van gediplomeerden zijn in deze rapportage opgenomen. Verschijnt 3 keer per jaar.

Ad g. Deze gegevens – zelf tabellen maken – zijn wel op gedetailleerder beroepsniveau beschikbaar over openstaande vacatures, ingediende vacatures en aantal werkzoekenden. Ook informatie over krapte indicator, deze informatie is echter niet op beroepsniveau te bekijken. Het is mogelijk de situatie per maand te bekijken.

Conditie:

Bronnen a t/m f: gegevens beschikbaar over sector en beroepsgroepen, maar niet gespecificeerd naar functie (groepen)/ kwalificatieniveau. Af en toe worden daar wel enkele uitspraken over gedaan.

Ad a. Gaat wel over Rivierenland, maar deels ook vertekend beeld omdat er ook gegevens worden getoond over het RPA cluster Nijmegen-Rivierenland. Deze rapportage is van begin 2010. Toen kon het onderscheid Nijmegen en Rivierenland niet worden gemaakt bij een heel aantal gegevens. (zie c voor update)

Ad b. niet gespecificeerd naar onderliggende beroepen.

Ad c. niet specifiek voor sector zorg en welzijn. Geeft wel interessante schets van de arbeidsmarkt Rivierenland met waar interessant vermeldingen over de sector zorg en welzijn. Door beperkte bronvermelding is de tekst soms onduidelijk of het de regio betreft of algemene uitspraken (landelijk)

Ad d. Is een landelijke rapportage

Ad g. Het systeem is wel lastig toegankelijk (zorgen dat juiste versie van Java is geïnstalleerd), het zelf tabellen maken vergt wel wat oefening. Het downloaden is soms wat lastig (ctrl-knop ingedrukt houden). Het gebruik vraagt inzicht in het werken met de beroepenclassificatie. Aantallen lager dan 10 worden met een * gepresenteerd. Nagevraagd bij Nynke Postma (contactpersoon Regionale Arbeidsmarktinformatie) of deze gegevens beschikbaar kunnen komen voor het project. Dat wordt niet gedaan.

Specifieke tabellen over de krapte-indicator op het niveau van beroepen zijn niet te genereren op de website van het UWV Werkbedrijf (optie zelf tabellen maken). Op dat niveau beschikt het UWV niet over de informatie.

Contactpersonen

Calibris - Regionaal adviseur

Annette Janssen

tel: 06 14902942

email: a.janssen@calibris.nl

Prismant – afdeling Arbeidsmarkt en HRM

Willem van der Windt

tel: 030 2345826

email: willem.van.der.windt@prismant.nl

Salus Gelria

Mirella Markus

tel: 026-3898983/ 06 19781320

email: markus@salusgelria.nl

(Salus Gelria is zelf ook actief op zoek naar de relevante arbeidsmarktgegevens -met de relevante regio indeling - en ook erg geïnteresseerd in de Academie voor Zorg & Welzijn)

UWV Werkbedrijf - afdeling Arbeidsmarktinformatie

Roland Keiren

tel: 06 54783151

email: Roland.Keiren@uwv.nl

www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie

Basisinstrument Werkgroep Arbeidsmarkt

Het instrument is in ontwikkeling, de meest recente versie is toegevoegd.

Vragenlijst voor zorginstellingen betrokken bij Academie voor Zorg en Welzijn Rivierenland

Gevraagde informatie

Instelling/Contactpersoon

- Instelling
- gegevens contactpersoon

Huidige situatie (2010)

- Huidig aantal vacatures gespecificeerd naar beroep/functie in de zorg op mbo niveau en verpleegkundig hbo niveau.
- Ontstaan van vacatures: groei/afname, verloop van personeel, vervangingsvraag.
- Werving van personeel: Onderscheid vacatures leerling-plaatsen en werving via de markt. Werving gericht op specifieke doelgroepen.
- Vervulling van de vacatures: mate van en welke voornaamste knelpunten bij vervulling.

Ontwikkelingen komende 5 jaar

Verwachtingen toe- en afname aantal fte of gelijk blijven

Verklaring toe- afname, nieuwe ontwikkelingen, trends (bijv toenemende zorgzwaarte, nieuwe woon/zorgvormen).

Instelling, contactpersoon en inventarisatiedatum

Naam instelling:

Contactpersoon en functie:

Inventarisatiedatum:

Reguliere vacatures

Hoeveel vacatures bestaan er in 2010 (jaarbasis) binnen de organisatie in de volgende functieniveaus.

In welke mate (aantal) hebben deze vacatures te maken met groei van de organisatie dan wel met vervanging van zittende functionarissen (ten gevolge van baanwisseling, pensionering, ontslag etc.?)

		Totaal aantal vacatures	aantal door groei ontstaan (van totaal)	aantal door vervanging ontstaan (van totaal)	Prognose 2011
Niv 1	Zorghulp zorgassistent/medewerker EHZ				
Niv 1/2	Voedingsassistent				
Niv 2	Helpende Zorg & Welzijn				
Niv 3	Verzorgende				
Niv 3	Verzorgende IG				
Niv 4	Verpleegkundige (niv 4)				
Niv 4	Doktersassistent				
Niv 3/4	Medewerker maatschappelijke zorg /gehandicapten zorg				
Niv 5	Op hbo niveau: Verpleegkundige				
Niv 5	Teamleiding				
	Anders, namelijk.....				

BBL vacatures leerling-plaatsen incl.(interne) omscholing

Hoeveel BBL vacatures bestaan er in 2010 (jaarbasis) binnen de organisatie in de volgende functieniveaus .

In welke mate (aantal) hebben deze vacatures te maken met groei van de organisatie dan wel met vervanging van zittende functionarissen (ten gevolge van baanwisseling, pensionering, ontslag etc.?)

		Totaal aantal BBL vacatures	aantal door groei ontstaan (van totaal)	aantal door vervanging ontstaan (van totaal)	Prognose 2011
Niv 1	Zorghulp / zorgassistent				
Niv 1/2	Voedingsassistent				
Niv 2	Helpende Zorg & Welzijn				
Niv 3	Verzorgende				
Niv 3	Verzorgende IG				
Niv 4	Verpleegkundige (niv 4)				
Niv 4	Doktersassistent				
Niv 3/4	Medewerker maatschappelijke zorg /gehandicapten zorg				
Niv 5	Op hbo niveau: Verpleegkundige				
Niv 5	Teamleiding				
	Anders, namelijk.....				

		Totaal aantal BOL vacatu- res	aantal door groei ont- staan (van totaal)	aantal door vervanging ontstaan (van totaal)	Prognose 2011
Niv 1	Zorghulp / zorgassistent				
Niv 1/2	Voedingsassistent				
Niv 2	Helpende Zorg & Welzijn				
Niv 3	Verzorgende				
Niv 3	Verzorgende IG				
Niv 4	Verpleegkundige (niv 4)				
Niv 4	Doktersassistent				
Niv 3/4	Medewerker maatschappelijke zorg /gehandicapten zorg				
Niv 5	Op hbo niveau: Verpleegkundige				
Niv 5	Teamleiding				
	Anders, namelijk.....				

Interne opleidingsvraag (bij- na en scholing/ cursus/ training)

Welke behoefte is er in 2010 (jaarbasis) op het gebied van interne opleidingen per functieniveau?

In welke mate (aantal) hebben deze vacatures te maken met groei van de organisatie dan wel met vervanging van zittende functionarissen (ten gevolge van baanwisseling, pensionering, ontslag etc.?)

		Totaal aantal aanvragen	Soort scholing	Reden	Prognose 2011
Niv 1	Zorghulp / zorgassistent/				
Niv 1/2	Voedingsassistent				
Niv 2	Helpende Zorg & Welzijn				
Niv 3	Verzorgende				
Niv 3	Verzorgende IG				
Niv 4	Verpleegkundige (niv 4)				
Niv 4	Doktersassistent				
Niv 3/4	Medewerker maatschappelijke zorg /gehandicapten zorg				
Niv 5	Op hbo niveau: Verpleegkundige				
Niv 5	Teamleiding				
	Anders, namelijk.....				

Werving

Op welke wijze vindt werving van personeel plaats voor het vervullen van vacatures?

Denk bijvoorbeeld aan: onderscheid vacatures leerling-plaatsen en werving via de markt, werving gericht op specifieke doelgroepen, werving vacatures voor schoolverlaters/starters.

	Wijze van werving	Specifieke bevindingen bij de werving?
Zorghulp		
Voedingsassistent		
Helpende Zorg & Welzijn		
Verzorgende		
Verpleegkundige (niv 4)		
Doktersassistent		
Medewerker maatschappelijke zorg / gehandicapten zorg		
Op hbo niveau: Verpleegkundige		
BBL opleidingsplaatsen		
Anders, namelijk.....		

Overige opmerkingen t.a.v. werving

--

Vervulling van de vacatures

In welke mate ervaart de organisatie knelpunten bij het invullen van de vacatures?

Is dat: in zeer grote mate (5), in grote mate (4), noch in grote mate, noch in kleine mate (3), in kleine mate (2), in zeer kleine mate (1)?

	Ervaring knelpunten
Zorghulp	
Voedingsassistent	
Helpende Zorg & Welzijn	
Verzorgende	
Verpleegkundige (niv 4)	
Doktersassistent	
Medewerker maatschappelijke zorg / gehandicapten zorg	
<u>Op hbo niveau:</u> Verpleegkundige	
Anders, namelijk.....	

Wat zijn de voornaamste knelpunten bij het vervullen van functies binnen de organisatie?
(bijvoorbeeld: openstaande vacatures, snelheid invulling, moeilijk vervulbare vacatures).

ONTWIKKELINGEN KOMENDE 5 JAREN

Hoe denkt u dat de behoefte aan medewerkers zich de komende 5 jaren zal ontwikkelen? Indien u denkt dat dit aantal zal toe- of afnemen, kunt u dan schatten in welke mate – met hoeveel fte - u verwacht dat dit het geval zal zijn?

	Ontwikkeling Vul in: toename, blijft gelijk, afname	Met hoeveel fte
Zorghulp		
Voedingsassistent		
Helpende Zorg & Welzijn		
Verzorgende		
Verpleegkundige (niv 4)		
Doktersassistent		
Medewerker maatschappelijke zorg / gehandicapten zorg		
<u>Op hbo niveau:</u>		
Verpleegkundige		
Anders, namelijk.....		

Wat zijn de belangrijkste redenen voor deze toe- of afname? Welke ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag? (bijvoorbeeld toenemende zorgzwaarte, nieuwe woon/zorgvormen)